

Ce ii datorăm lui Max Brod ?

De Eva Grosz

Max Brod [1884, Praga – 1968, Tel Aviv]

Autor, compozitor și jurnalist ceh evreu, Max Brod este cunoscut mai mult ca prietenul lui Kafka și administratorul scrierilor lui.

Născut la Praga a urmat școala piaristilor și a studiat dreptul la Univ. Charles-Ferdinand în limba germană. Devine sionist din 1912 sub influența lui Martin Buber. Devine un scriitor recunoscut și critic literar cu prestigiu la revista Prager Tagblatt.

Kafka îl întâlnește pe Brod în 23 Okt 1902 la Univ. Charles-Ferdinand unde erau amandoi studenți la Facultatea de Drept. Brod tocmai ținea în acea zi o conferință despre Schopenhauer. Kafka i s-a adresat după lecția deschisă, apoi au mers spre casă împreună. Prietenia lor a ținut până la moartea lui Kafka în 1924.

Brod devine conștient de talentul excepțional al lui Kafka și insistă de nenumărate ori ca acesta să scrie. Majoritatea scrierilor lui rămân neterminate și nepublicate.

Înainte de a se stinge, Franz Kafka [1883-1924] lasă bunului sau prieten următoarele dispoziții testamentare:

"Iată, dragul meu Max, ultima mea rugămintă: tot ce se poate găsi în ceea ce las după mine [adică în bibliotecă, în dulap, în birou, acasă sau la serviciu sau oriunde ar fi], tot ce las sub formă de caiete, manuscrise, scrisori - personale sau nu-etc. trebuie ars fără nici o restricție și fără a fi citit. La fel, toate însemnările sau scrierile pe care le ai tu de la mine. Și dacă au asemenea scrieri și alții, tu le vei cere să-ți fie date. Dacă există scrisori care nu-ți pot fi înapoiate, posesorii lor vor trebui cel puțin să promită că le vor arde ei înșiși.

Al tău din suflet Franz Kafka"

Dar Brod nu respecta aceste dispozitii.

Brod va publica partea esențială a scrierilor lui Kafka pe care le avea în posesie. Scrierile încep să intereseze lumea literară din ce în ce mai mult. Brod rearanjează capitolele romanelor și le completează pe cele neterminate în *Procesul* [publicat în 1925] *Castelul* [1926], *Amerika* [1927].

Și continua editarea scrierilor...

În 1939 când armata germană ocupă Praga, Brod și soția lui Elsa Taussig emigrează în Palestina unde se stabilesc la Tel Aviv. Brod va lucra ca dramaturg în teatrul Habima, care va deveni Teatrul Național al Israelului. Când emigrează în Israel, aduce cu el un geamantan plin cu scrierile lui Kafka.

Și întregirile, editarea continuă...

Când Max Brod moare în 1968, lasă scrierile nepublicate ale lui Kafka care se considera că sunt în număr de mii, secretarei sale Esther Hoffe. Ea vinde unele, dar lasă majoritatea fetelor ei Eva și Ruth.

Un proces se deschide în 2008 între cele două surori Hoffe pe de-o parte și Biblioteca Națională a Israelului din Ierusalim, pe de altă parte. Biblioteca Națională pretinde ca aceste lucrări să rămână în tezaurul cultural al poporului evreu, corespunzător intenției lui Max Brod în momentul emigrării în Palestina Britanică în 1939. Dar familia Hoffe nu renunță. După un timp doar Eva rămâne în viață. Ea pretinde ca scrierile sunt proprietatea personală a familiei Hoffe, pe când Biblioteca Națională a Israelului pretinde dreptul de moștenire.

În Octombrie 2012 Curtea judecătorească decide ca lucrările să revină Bibliotecii Naționale. Dar proprietarii manuscriselor fac recurs și probabil vor trece încă mulți ani până se va ajunge la o decizie.

.....

Datorăm păstrarea și răspândirea unuia dintre cele mai profunde și mai influente opere din literatura secolului al XX-lea discernământului lui Max Brod, care nu a respectat dispozițiile luate de Kafka și în acest fel a salvat pentru posteritate moștenirea literară a lui Franz Kafka.

Bibliografie : Wikipedia, Franz Kafka Naplok, Europa könyvkiado, Budapest

"You do not need to leave your room. Remain sitting at your table and listen. Do not even listen, simply wait, be quiet still and solitary. The world will freely offer itself to you to be unmasked, it has no choice, it will roll in ecstasy at your feet."

Franz Kafka